

ANNA,

OF DE LOTGEVALLEN VAN EENE WEEZE.

Een ware geschiedenis.

I.

ROMEINEN 8 vers 28.

't Is al vele jaren geleden, dat op zekeren middag vrouw Donkers met een zesjarig meisje aan de hand, bij meester Hemmen kwam. Vrouw Donkers was eene weduwe en verdiende haar brood met naaien. Ook had zij een breischooltje, waar 's avonds de meisjes van het dorp kwamen en breien en haken en daarbij nog veel goeds leerden, want vrouw Donkers hield er niet van bloot te zeggen: inhalen en doorsteken of doorsteken en inhalen, of: zorg er voor niet te broddelen en geen naadjes te laten vallen, neen, zij kon ook de meisjes op eene leerzame wijze bezig houden. Rijk was vrouw Donkers niet. Zij moest hard werken voor haar dagelijksch brood en dat deed zij gaarne. Ook kon zij wel wat missen en deelde met liefde van het hare mede aan anderen, die armer waren dan zij.

Meester Hemmen zat bij de kachel de krant te lezen en een pijp te rooken. Het was tusschen schooltijd, dus kon hij een uurtje rusten van zijn arbeid. Hij groette de binnenkomende, die hij zeer goed kende, lei de krant weg, en vroeg wat vrouw Donkers van hem begeerde.

»Dat zal ik u zeggen, meester,» begon de weduwe, die op een stoel had plaats genomen en het kleine meisje omvat hield, »Anna is verleden week zes jaar geworden en nu werd het tijd, dacht ik, dat ze naar school ging.»

Dat meende meester Hemmen ook. Hij streek de wangen van het meisje, vond dat ze zulke

lieve blauwe oogen had en er zoo gelukkig en vroolijk uitzag. »Zij zal wel goed bij mij leeren,» zeide hij. »Mijn kleine Bertha is even zoo oud als zij, en daar die twee veel-van elkander houden, zal ik ze maar naast malkaar zetten. Dan leeren zij samen..... Vindt ge dat niet goed, beste meid?» vroeg hij, terwijl hij de kleine naar zich toetrok en haar een zoen gaf. »Kom, ga maar eens naar Bertha. Zij is in de kamer hiernaast bij mijne vrouw en kijkt prenten.»

Anna zag eerst vrouw Donkers aan, alsof ze vragen wou of ze mocht, en toen de weduwe toestemmend knikte, ging ze gauw naar de andere kamer.

»Ik ben blij,» zei meester, toen zij alleen waren, »dat Anna er zoo goed uitziet. Gij hebt veel te tobben gehad met het kind. 't Was altijd ziekelijk, niet waar?»

»Ja meester, 't is waar, — Anna was een zwak kindje, en ik heb menigen onrustigen dag en nacht om hare wille doorgebracht, maar ik heb het gaarne gedaan. 't Arme kind was een wees, en voor weezen mag men wel wat over hebben. God heeft immers gezegd, dat Hij een Vader der weezen wil zijn, en dus mogen wij hun onze liefde en ons medelijden niet onthouden.»

»Daar hebt gij gelijk aan,» zei meester, »en ik denk ook wel, dat God er u voor zegenen zal.»

»Dat doet ook de Heere,» haastte zich de weduwe te zeggen. Ik heb veel meer naaigoed dan vroeger, en mijn breischooltje is zoo vol, dat er haast geen meisje meer bij kan. Ik heb mijn brood en ik mag er den Heer dagelijks voor danken.»

»En hebt gij ook veel vreugde van Anna?»

»O ja, meester. Zij is een lief en gehoorzaam kind. En leerzaam dat zij is! Als ik haar maar tweemaal een psalmversje voor zeg, dan kent ze het dadelijk.»

»Hoe gelukkig voor het kind, dat het bij u gekomen is, toen hare ouders stierven! Zij waren doodarm, niet waar? Maar zeg mij eens: waren er geene bloedverwanten, die het meisje na den dood der ouders konden aannemen en verzorgen? Ik heb er vroeger wel iets van gehoord, maar 't is mij ontgaan.»

»Dat zal ik u zeggen, meester. Er woonde drie uren hier van daan een broër van Anna's vader en daar het kind in geen weeshuis kon komen, zou het volgens recht geweest zijn, dat hij 't kind in huis had genomen, vooral omdat hij geene kinderen van zijn eigen had, maar hij had allerlei verontschuldgingen. Hij zei, dat zijne vrouw er tegen was en dat hij ook de middelen niet bezat om het kind op te voeden. Van 't eerste wil ik zwijgen, meester. Zijne vrouw zou zeker, als het meisje bij haar gekomen was, haar slecht behandeld hebben. Maar zijne andere verontschuldiging hield geen steek. Er was in zijn huis wel een plaatsje voor dat kind, en waar twee eten kan er allicht zooveel overschieten, dat een klein meisje er wat van meekrijgt. Maar de man, — 't spijt me dat ik het zeggen moet, — vreest God niet en heeft geen hart voor weezen.»

»En toen hebt gij het kind maar in huis genomen?»

»Ja, wat zal ik u zeggen, meester? Ik hoorde, dat het armbestuur het kind wou uitbesteden, en toen dacht ik: moet dat arme schaap nu verkocht worden? Wat zal het dan te lijden hebben. Neen, dat kon ik niet dulden, en op een goeden dag bond ik mijn beste boezelaar voor en ging naar de heeren, om te verklaren, dat ik Anna wilde hebben en voor haar eene moeder wilde zijn. De heeren vroegen mij of ik er geen geld voor wou hebben, maar ik antwoordde, dat weezen geen handelswaren zijn en God mij wel het noodige zou geven. Ik heb er dan ook geen oogenblik berouw over gehad in de twee jaren, dat Anna

bij mij is. Maar nu moet ze naar school. Vindt u 't goed, dat ik haar aanstaanden Maandag stuur?»

»Heel goed,» antwoordde meester.

Vrouw Donkers stond op, riep Anna, en na meester bedankt en gegroet te hebben, ging zij met hare kleine meid naar huis.

—

II.

Anna kwam op school, zat naast Bertha, en die beiden leerden zoo vlijtig, dat de meester er schik van had. Toen zij een paar jaren ouder waren, gingen zij ook samen naar de breischool en vervolgens leerden zij naaien en al wat daarbij behoort. Anna ontwikkelde zich in haar voordeel, en daar God haar een eerlijk en goed hart had geschonken, ontving zij ook met vreugde het woord des Evangelies, dat haar gebracht werd.

Voor de weduwe Donkers was Anna alles. Het meisje telde nu reeds tien jaren en kon haar al aardig in het huishouden helpen. Als zij 's avonds gezellig bij elkander zaten en druk aan 't naaien waren, dan keek de weduwe haar pleegkind wel eens ter zijde aan en dacht: »Als God belieft en Hij mij dit kind nog eenige jaren laat, dan hoop ik, dat zij ook haar brood kan verdienen. En als de Heer mij tot Zich roept, dan zal zij mijne oogen sluiten. O, ik hoop het, dat wij niet te gauw van elkander gescheiden worden!»

Hoe kwam er vrouw Donkers aan te denken, dat het mogelijk was, dat Anna van haar weg zou gaan?

Dat zal ik u zeggen.

Er liep een gerucht in 't dorp, dat oom Gruiter, de broër van Anna's vader, had laten weten, dat hij komen zou om Anna te halen. Zijne vrouw was gestorven en daar hij geene kinderen had, zou Anna hem helpen in het huishouden. En dat dit gerucht waarheid was, bleek heel spoedig. De burgemeester en de voogd van Anna kregen een brief van oom, waarin hij hun dit bekend maakte en ook den dag bepaalde, dat zij komen zou. Er werden wel bedenkingen gemaakt, en de voogd

was eerst niet willens het kind mee te geven, maar oom wendde zich tot de overheid en wist het zoo ver te drijven, dat de Burgemeester hem vrijheid gaf het kind te komen halen.

Gij kunt denken hoe vrouw Donkers hier onder te moede was. Zij kon het haast niet gelooven, maar toen de Burgemeester haar liet roepen en haar zei, dat zij het kind moest afstaan, omdat oom er het meeste recht op had, — kon zij zich niet bedwingen en schreide hare bitterste tranen. Dadelijk liep zij naar meester, om hem haren nood te klagen en hem te verzoeken toch zijn best te doen, dat het kind haar niet ontnomen werd.

Meester beklagde haar zeer. Ook hij was er bedroefd over, want Anna was zijn beste leerlinge en hij had het kind lief als zijne eigene dochter. Zondagsmiddags kwam zij altijd bij hem, om met Bertha te spelen, en hij verblijdde er zich over hoe gelukkig die kinderen waren. En ach! nu zou die vreugde en dat geluk verstoord worden! Hij beloofde vrouw Donkers er met den Burgemeester over te spreken, deed het ook, maar het hielp niets: oom zou komen en Anna medenemen.

Oom kwam ook. De man zag er ongunstig uit. Hij had een dikken ronden neus, opgezette wangen, kleine grijze oogen en allerlei puisten in 't gezicht. Nu kan het heel goed gebeuren, dat iemand een rooden neus en puisten heeft. Zoo iemand kan het door eene ziekte gekregen hebben en overigens een goed man zijn, maar het gerucht ging, dat oom dronk en soms dronken was, en dat hij dien rooden neus en die puisten in het gezicht alleen aan het drinken te danken had. Ook zag oom er slordig gekleed uit, en zijn haar leek wel een raagbol, zoo stijf en verward als het zat op zijn hoofd. Meester, die hem het eerst sprak, vond, dat die man zich niet betamelijk uitdrukte en woorden in den mond nam, die niemand, allermint een christen betamen. Maar hij begreep best, dat het drinken daaraan schuld was. Iemand, die in plaats van naar de kerk naar de herberg gaat, leert niets goeds.

Het woord van God blijft hem vreemd en alles wat hij spreekt, getuigt van een man, die een boos hart en eene booze tong heeft.

't Was recht droevig voor Anna, toen haar medegedeeld werd, dat oom gekomen was om haar te halen en dat zij nu afscheid moest nemen van hare lieve pleegmoeder, van hare schoolvriendinnetjes, van de breimeisjes en van meester. Zij zat den ganschen dag te huilen en at en dronk niet van louter verdriet.

Maar het hielp niet. Zij moest meê. Oom kon niet lang wachten.

Om haar het afscheid zoo zacht mogelijk te maken, verzamelde meester al de meisjes in de school en liet Anna verzoeken daar ook te komen. Toen hield meester een toespraak en zei onder anderen: »Onze Anna gaat ons verlaten. 't Is wel niet zooals wij het wenschen, maar wij moeten ons onderwerpen aan Gods wil. God toch bestuurt alle dingen, en daar Hij een Vader is der weezen, zal Hij onze Anna zeker niet vergeten. Wij zijn nu bedroefd, omdat zij heengaat. Maar wie weet hoe gelukkig zij nog eenmaal wordt! Het is best mogelijk, dat er voor Anna moeilijke dagen zullen komen, maar zij weet wie er in den hemel woont, en dat haar Heiland haar lief heeft. Van harte hoop ik, lieve Anna, dat het u goed gaat. Wij zullen elken dag voor u bidden, en de kinderen zullen u niet vergeten. Zie eens hier wat de meisjes u willen schenken. Zij hebben met haar allen een klein sommetje bijeengebracht en u daarvan een presentje gekocht, dat gij als aandenken moet medenemen, terwijl ik hoop, dat de spreuk, die er op staat, door u zal behartigd worden.»

Daarop liep een der meisjes naar haar toe en gaf haar uit aller naam een keurig mooi mahoniehouten breitobbetje, waaromheen de volgende woorden stonden: »Dengenen, die God liefhebben, werken alle dingen mede ten goede.»

Den volgenden dag vertrok oom met Anna. Vrouw Donkers vergezelde haar pleegkind tot ver buiten het dorp, kuste haar verscheidene malen, en bleef haar zoo lang nastaren, totdat zij haar niet meer zag. Toen barstte zij uit in tranen en riep: »Och Heer! Thans is al mijn vreugde heen!

Neem ook mij nu maar weg, want ik ben thans zoo verlaten!"

III.

't Was een lange reis, die Anna te maken had, voordat zij met haar oom in het dorp kwam, waar hij woonde. Oom was molenaar, maar de molen behoorde hem slechts in naam toe. Er rustten meer honderden aan schuld op dan er zakken meel in lagen, en de vrees werd gekoesterd, dat hij het er niet lang in zou kunnen uithouden en de molen voor schuld verkocht worden.

De molen stond een eind weegs buiten het dorp, dicht bij een weg, die 's zomers druk bezocht werd door wandelaars, die zich in het groote aangrenzende bosch wilden verlustigen. Niet ver van den molen was het molenaarshuisje, maar 't zag er even bouwvallig uit van buiten als armoedig van binnen. Naast dit huisje was een soort van stalletje getimmerd, waarin een mager koetje haar verblijf hield. Dat het koetje mager was, zult gij wel begrijpen, als ik u zeg, dat oom geen weide had, om het beest er in te laten loopen. Het arme dier moest zich vergenoegen met een paar handjesvol gras of hooi, of wat afval, en daar er van oom weinig af te vallen was, kreeg het dan ook zoo weinig, dat het elken dag magerder werd. Oom had dit wel gezien, maar hij kon niemand krijgen, die met de koe langs de bermen en wegen wilde loopen, en daarom vooral was hij op de gedachte gekomen Anna bij zich te nemen, die dan de koe kon verzorgen, zoolang totdat het beest groot genoeg was om met winst verkocht te worden.

Er viel in de eerste dagen genoeg te doen voor Anna, en gewend als zij was netjes te werken, zooals zij het van vrouw Donkers geleerd had, begon zij er mede de paar stoelen, de tafel en het keukengereedschap schoon te maken, want stof en vuil zaten er een vingerdik op. Maar lang kon zij er niet aan blijven, daar oom haar beval met de koe uit te gaan. Zij had dit nog nooit gedaan, maar geduldig als zij was, leidde

OUDE EN NIEUWE. — XVIII.

zij het dier naar buiten en zocht de dichtst met gras begroeide paden op, ten einde de koe zich eens te goed zou kunnen doen. Had zij dan haar werk af in huis en was het stalletje een beetje opgeknapt, dan zette zij zich neer om te naaien en te verstellen, want zij had gemerkt, dat oom geen stuk ondergoed droeg, dat heel was.

Het was wel eene groote verandering in haar leven, en dikwijls dacht zij aan het stille dorp, waar haar goede pleegmoeder en meester woonde, en waar Bertha was, die zij zoo lief had. Ook kwamen er wel eens tranen voor den dag, maar wanneer zij dan het oog liet vallen op haar brei-tobbetje, dan onderdrukte zij elke klacht en wischte de tranen af.

"Het zal wel goed zijn voor mij," zuchtte zij dan, "want anders had God niet toegelaten, dat ik met oom herwaarts ging. Meester heeft gezegd, dat God alles bestuurt en dat wij Zijne wijsheid niet mogen bedillen, maar in stilte onzen weg vervolgen. Dan zal God alles ten beste keeren."

Zeer verdrietig was het voor haar, dat oom nooit over God sprak. Hij had met hardop, hield bij het eten zijn pet vóór een oogenblik voor 't gezicht en voordat zij klaar was, ging hij weer heen, om ergens op een zak meel te gaan slapen. Hij ging ook nooit naar de kerk en Anna had nog niet gezien, dat hij in den Bijbel had gelezen. Dit laatste echter verzuimde zij niet. Vrouw Donkers had het haar zeer op het hart gedrukt geen dag voorbij te laten gaan zonder een gedeelte van Gods Woord gelezen te hebben, al ware 't ook maar een paar verzen, waarover zij dan nadenken moest. Vrouw Donkers had haar ook een Bijbeltje meegegeven en elken morgen vroeg, en 's avonds voordat zij zich ter ruste begaf, las zij een of twee hoofdstukken, biddende, dat God het aan haar hart mocht heiligen. Maar wat haar het allerverdrietigst was, dat was de Zondag. Vroeger waren de Zondagen voor haar de heerlijkste dagen. Dan ging zij met vrouw Donkers naar de kerk; daarna lazen zij wat samen, en na den eten ging zij naar Bertha. O, wat waren dat heerlijke dagen! En nu? Nu zat zij den ganschen dag alleen. Niemand kwam er naar haar kijken. 't Is waar,

zij kon wat lezen, maar zij zou zoo gaarne naar de kerk gegaan zijn. En dat wilde oom niet hebben. Oom ging naar de herberg, bleef daar bijna den ganschen dag en als hij tegen den avond tehuis kwam, dan was hij gewoonlijk zoo dronken, dat hij tegen alles aanviel en Anna maar blij was, als hij in bed lag.

Twee jaren hield zij het op deze wijze uit en men kon het haar aanzien, dat zij er onder leed, want de blos verdween van hare wangen, en zij werd met elken dag magerder. Misschien zou het verdriet haar spoedig ten grave gesleept hebben, wanneer zij niet eene aangename afleiding gekregen had, eene afleiding, die haar duidelijk deed inzien, dat deze van God was en Hij haar als een middel wilde gebruiken, om een arm kind, benevens een gezin, met den Heiland bekend te maken.

Niet ver van den molen, maar aan den overkant van den weg, stond een huisje, waarin een arbeider woonde met zijn gezin. Anna had de vrouw wel eens voor de deur zien staan, een groote vrouw, met zwarte haren en een paar blinkende oogen in 't hoofd. Zij zag er niet helder uit en hare kinderen waren zeer armoedig gekleed. Een van die kinderen was een meisje van zeven jaren, dat door de anderen zelden vriendelijk behandeld werd, en Anna had eens gezien, dat die groote zwarte vrouw het meisje harde klappen gaf. Gewoonlijk liep dit meisje ook met de koe en een paar malen had Anna haar ontmoet en goeden dag gezegd, maar nog niet veel met haar gesproken.

Op zekeren dag echter waren zij weer bij elkander met de koe, en daar het een lange weg was, liepen zij stilletjes voort, om de koe te laten grazen.

Anna begon nu met haar een gesprek, en na eerst allerlei andere dingen gevraagd te hebben, vroeg zij: »Waarom heeft je moeder je onlangs zulke harde klappen gegeven?»

»'t Is mijne moeder niet,» antwoordde het kind.

»En is dan Mook de arbeider je vader niet?» vroeg Anna.

»Neen, mijn vader en moeder zijn dood, en nu hebben ze me naar hier gezonden.»

»Wie zijn die ze?» vroeg Anna.

»Ik weet het niet,» antwoordde het meisje. »Maar ik heb wel eens hooren spreken van het Armbestuur.»

»Arm kind!» zuchtte Anna.

Maar tegelijk dacht zij er aan, dat zijzelve eene wees was, en dat zij 't voor 't oogenblik althans niet veel beter had dan deze kleine. Zij deed haar nog meer vragen en vernam nu, dat Mietje niets wist van God en den Heiland, nog nooit de schoone geschiedenissen uit den Bijbel gehoord had, en ook nooit school had gegaan. Als vanzelve kwam zij er nu toe Mietje een en ander daarvan te vertellen, en daar het kind met beide ooren luisterde en begeerig was nog meer te weten, ging zij den volgenden dag naar de zwarte vrouw en vroeg haar of Mietje elken Zondag een uurtje bij haar mocht komen, want dan gingen ze toch niet met de koe uit. Vrouw Mook was eerst heel snibbig en zei, dat ze dat meisje niet in huis genomen had, om visites te gaan maken; Mietje moest op het kleintje passen; aardappelen schillen; zorgen, dat de biggen voer kregen en gras snijden voor de koe. Maar Anna hield aan en wist door zachtmoedige woorden de vrouw zoo ver te brengen, dat zij eindelijk Anna's verzoek inwilligde. Als 't kleintje 's middags sliep, dan mocht ze een uurtje gaan.

Niemand blijder dan Anna! 't Was een zonstraaltje in haar leven, na al het verdriet, dat zij hier gehad had. Elken Zondagmiddag kwam Mietje, en dan kon er geen Zondagsschoolkind beter luisteren naar den onderwijzer dan Mietje alles aanhoorde wat Anna vertelde. Een geheelen zomer duurde dit. Wel gebeurde het, dat Mietje een enkelen keer weg bleef, maar het kind kon het niet helpen, daar zij op het kleintje moest passen, dat niet slapen wou. Maar als zij kon kwam zij trouw, en tot hare vreugde bemerkte Anna, dat Mietje den Heiland lief had gekregen en dikwijls wenschte in den hemel te zijn, om den Heer te danken voor Zijne liefde.

Merkwaardig waren de gevolgen hiervan. Op zekeren Zondagmiddag, terwijl oom weer naar de herberg was en Anna aan Mietje de gelijkenis

voorlas en vertelde van den verloren zoon, dat vrouw Mook zonder dat de beide meisjes het gemerkt hadden, aan de deur stond te luisteren. Vrouw Mook dacht misschien, dat Anna over heel andere dingen sprak, maar toen zij die schoone gelijkenis hoorde, drong het Woord van God als een pijl in haar hart en zij ging naar huis met tranen in hare oogen.

Toen Mietje een paar dagen later weer met Anna uitging om de koe te laten grazen, zei Mietje: »Vrouw Mook heeft gevraagd, of zij eens het boek mocht hebben, waar die schoone geschiedenis in staat, en of hare twee oudste kinderen ook 's Zondags mogen komen?»

Nu had Anna maar dit eene Bijbeltje. Toch wilde zij het gaarne voor eenige dagen aan vrouw Mook leenen, want zij wist nog andere geschiedenissen en kon die dan wel uit haar hoofd aan Mietje vertellen. En wat betrof of die beide andere kinderen ook 's Zondags mochten komen, — heel gaarne. Er waren wel slechts twee stoelen in de kamer, maar Anna zou de bedsteeplank over die twee heenleggen, dan konden zij er met hun vieren best op zitten.

En zoo gebeurde het ook. Zonder dat Anna het gezocht had, was er nu een klein Zondagschooltje geboren. Zij had in 't eerst veel moeite met de kinderen, die zeer onwetend waren en nog nooit iets van Adam en Èva, van Kaïn en Abel, van Noach en den zondvloed gehoord hadden. Kortom, zij wisten niets dan..... dingen, die beter waren, dat zij ze nooit gehoord of gezien hadden. Maar Anna bleef geduldig en daar zij ze lief wist te vertellen, hoorden de kinderen haar gaarne. Zij brachten dit weer over aan hunne moeder, die nu veel vriendelijker werd en Mietje geen klappen meer gaf.

Nu begon Anna zich in haar lot te schikken en zij gevoelde zich bij tijden zelfs zeer gelukkig, vooral als zij dacht aan de goede verandering, die er bij de kinderen en vrouw Mook plaats vond, maar toch, haar verdriet was nog niet geheel weggenomen. Met droefheid dacht zij altijd aan haren oom, en zij begreep best, dat het op den duur zoo niet met hem gaan kon,

want zijn neus werd elken dag rooder, de puisten werden grooter, de oogen glaziger en er verliep geen week, dat hij niet een paar malen dronken thuis kwam en ongeschikt was voor zijn werk.

Omstreeks dezen tijd gebeurde er iets, dat de aanvang was van eene groote verandering in haar leven. Wat dit was, zal ik u vertellen.

—

IV.

Op een warmen zomermiddag wandelen twee dames aan den overkant van den weg, die naar het bosch leidt. 't Was wel prachtig weer, maar zie, onverwachts kwamen er een paar dikke wolken aandrijven, die eenige regendroppelen lieten vallen. De beide dames, die niet op regen gerekend en geen paraplu bij zich hadden, haastten zich te schuilen in het huisje van Mook. De zwarte vrouw, zeer vereerd met dit bezoek, bood de dames een stoel aan, maar deze wenschten hier te blijven staan, daar de regen wel dadelijk zou ophouden. Onderwijl keken zij naar Mietje, die bij de wieg van het kleintje op een stoof zat en met een helder stemmetje het volgende liedje zong:

Hier op aarde is moeite en pijn,
Maar 't zal niet voor eeuwig zijn,
De hemel is ons huis.
O wat is dat heerlijk!
Haast zijn wij bij Jezus thuis.

De beide dames luisterden met alle aandacht en vroegen haar of zij dit liedje van hare moeder had geleerd, waarop vrouw Mook vertelde wie Mietje was en dat het kind dit van Anna geleerd had, waarbij vrouw Mook met lof sprak over het meisje, dat 's Zondags aan de kinderen zooveel goeds leerde. Kort daarop had de regen opgehouden en gingen de dames heen.

Anna was een uur geleden met de koe uitgegaan. Die paar regendroppeltjes hadden haar niet gehinderd; en toen het weer droog was en het zonnetje scheen, zette zij zich weer op een boomstam, die aan den weg lag. Er was hier juist een zeer grasrijk plekje, en de koe ergens vast-

bindende, haalde zij haar breittobbetje voor den dag en begon aan een kous te breien, daar zij die zeer noodig had. Zoo ijverig werkte zij, dat zij niet eens merkte, dat de beide dames, die wij bij vrouw Mook zagen, achter haar stonden en lazen wat er op het breittobbetje stond.

De oudste der beide dames kuchte even, en toen Anna zich omkeerde en haar zag, stond zij, die geleerd had beleefd te zijn, dadelijk op en gaf een bescheiden antwoord op de vragen, die haar gedaan werden.

Zij vertelde in korte woorden hoe zij hier bij oom was gekomen, maar verzweg het lijden, dat zij te dragen had en hoe gaarne zij naar het stille dorpje terug zou gaan, waar meester en vrouw Donkers woonden.

De oudste dame scheen zeer tevreden te zijn, knikte haar vriendelijk toe, waarna zij met de andere dame hare wandeling voortzette.

Die oudste dame was mevrouw Van Zuilen, eene zeer rijke weduwe, die 's zomers hier woonde en, wegens haar zwak gestel, tegen den herfst naar Italië ging, waar zij den geheelen winter bleef. De andere dame was hare zuster, die spoedig zou trouwen en haar, die geene kinderen had, weer alleen zou laten.

Mevrouw Van Zuilen moest gedurig aan Anna denken. Zij kon zelfs een paar nachten later niet goed slapen, zoo vervuld was zij van dit meisje. In 't eerst begreep zij niet waarom hare gedachten zoo gedurig op Anna terugkwamen. Zij had dit kind slechts eenmaal gezien, en 't was wel een zeer lief bescheiden meisje, wier blauwe oogen een hemelschen glans hadden, maar wat ging zij haar eigenlijk aan. Zij deed haar best niet meer aan haar te denken, maar hoe zij zich ook wendde en keerde, telkens en telkens kwamen hare gedachten op Anna terug. Zou 't misschien het werk van God zijn, die haar geen rust liet en hare gedachten gedurig op het meisje bracht? 't Was immers eene arme weeze, aan wier bleeke wangen men wel zien kon, hoeveel zij te lijden had en hoe ruw zij behandeld werd door oom, van wien de oude dame gehoord had, dat hij een dronkaard was. Moest zij niets voor dat arme meisje doen?

Wat zou er van haar worden, als oom eens onverwacht stierf, of voor schulden uit den molen werd gejaagd? Zou zij dan niet als eene bedelaarster moeten rondzwerven en..... misschien op een verkeerden weg komen."

Zij besloot een en ander eens goed te overdenken en dan wilde zij zien of zij wellicht het lot van Anna kon verbeteren..... Maar van uitstel komt zoo licht afstel. Een paar dagen later moest zij, wegens het huwelijk harer zuster, de stad uit en toen zij terugkwam, had zij Anna vergeten.

Met den molen van oom begon het hoe langer hoe slechter te staan. De boeren vertrouwden hem geen koren meer toe om het te malen, daar hij bijna elken dag dronken was en zijn werk verzuimde of in de war bracht. Steeds ging het met hem achteruit, en zoo verslaafd was hij aan den drank, dat hij stuk voor stuk van zijne kleederen verkocht, om maar te kunnen drinken. Het koetje stond ook niet meer in den stal. Dit hadden de schuldeischers weggehaald. Het huisje bij den molen, waarin oom en Anna tot dusver gewoond hadden, was zoo gebrekkig geworden, dat het dak was ingestort, en zij het moesten verlaten om in den molen te gaan wonen, 't geen wel niet te best ging, maar er was geen ander verblijf. Ook was er bijna niets meer te eten, en zoo de zwarte vrouw zich niet nu en dan over Anna had ontfermd, zou het meisje van honger zijn omgekomen. Wat Anna reeds lang voorzien had, zou gebeuren. De schulden waren zoo hoog gestegen, dat de molen en het huisje, met al wat er in was, zou verkocht worden, en niet zonder zorg dacht Anna aan de toekomst. Waar zou zij heen? Zij durfde er met oom niet over te spreken, want hij was zoo ruw, zijne woorden waren zoo onwelvoegelijk, en hij kon geen enkelen zin uitspreken, zonder daarbij vreeselijk te vloeken. Om dit te vermijden, zweeg zij, maar bad des te ijveriger tot God, dat Hij Zich over haar, de arme weeze, mocht ontfermen.

Op den avond vóór den verkoopdag, kwam hij weer dronken tehuis, vloekte en schold op alle menschen, die hij bedriegers en afzetters noemde.

Maar zij zouden hun zin niet hebben. Hij zou er wel voor zorgen, dat zij den molen niet kregen. Anna begreep niet wat hij daarmede bedoelde, en zag, dat hij waggelende naar boven in den molen ging, om daar te gaan slapen, 't geen hij wel eens meer deed.

Anna bleef nog een paar uren op, om te wachten of hij terugkwam, maar toen dit niet geschiedde, begaf zij zich, na hare knieën voor God gebogen te hebben, ter ruste. Hoe lang zij geslapen had, wist zij niet, maar zij wordt plotseling wakker gemaakt door een verward geschreeuw en door het openbreken der deur. Zij richt zich op, en ziet tot haar schrik, dat vlam en rook haar slaapvertrekje binnendringen, en zoo haar niet een sterke arm gegrepen en naar buiten gebracht had, zou zij verbrand zijn, daar alles om haar heen in volle vlam stond.

In dien nacht brandde de molen af. De vlammen waren zoo hevig, dat er aan geen blusschen te denken viel. Niets — niets kon gered worden, en men zocht langen tijd te vergeefs naar den molenaar, wiens lijk eindelijk geheel verkoold gevonden werd. Dronken — en wie weet met hoeveel misdaden beladen — was hij de eeuwigheid ingegaan. Verschrikkelijk!

De arm, die Anna gered had, behoorde aan de zwarte vrouw. Zij woonde, gelijk wij weten, aan de overzijde van den weg, en daar haar man niet slapen kon wegens hevige kiespijn, was zij dien nacht opgestaan, om hem wat azijn te geven, waarmede hij den mond moest spoelen. Terwijl zij hiermede bezig was, zag zij aan de overzijde de vlammen uit den molen slaan, en met schrik dacht zij allereerst aan Anna, van wie zij zooveel hield. Haastig kleedde zij zich aan, droeg de zorg van de kinderen op aan haar man en Mietje, die allen opgestaan waren, speedde zich naar den brandenden molen, en het vertrekje kennende, waar Anna sliep, drong zij door rook en vlam heen, brak de deur open, greep het bijna machteloze meisje, tilde het op den arm en bracht haar naar hare woning, waar zij zoo goed mogelijk voor haar zorgde. Van schrik was Mook zijn kiespijn kwijt geraakt en wilde hij ook

nog naar den molen, om 't een of ander te redden, maar 't was te laat — de molen was ingestort en lag brandend op den grond.

—

V.

In dien zelfden nacht kon mevrouw Van Zuilen niet slapen, en merkwaardig, hare gedachten vertoefden gedurig bij Anna. Wat was dat toch een lief, vroom meisje! Hoeveel goeds hoorde zij van haar! En hoe stil verdroeg zij al haar lijden! Het speet haar, dat zij haar niet het een of ander gestuurd had, een kleedingstuk of iets dergelijks. Wat zou zij anders voor haar doen? Eensklaps kwam de vraag bij haar op: Zou ik het meisje niet bij mij in huis nemen en haar als mijne dochter opvoeden? Ik ben rijk genoeg, om haar alles te laten leeren, en wie weet welk een goed gezelschap ik aan haar in mijn eenzaamheid zou hebben! En bovendien, het meisje is eene weeze. Wil God niet, dat wij ons over weezen ontfermen, en rust er geen zegen op hen, die van hunne goederen aan de weezen mededeelen? Ja, dit wilde zij doen en morgen zou zij dadelijk eene boodschap zenden naar Anna, met verzoek bij haar te komen. Toen zij dit besluit genomen had, werd zij veel rustiger; haar hart klopte niet meer zoo hevig en zachtjes sliep zij in, en wel zoo vast, dat zij niets hoorde van den brand. Trouwens, de molen stond ook ver buiten het dorp.

Toen zij den volgenden morgen aan 't ontbijt zat, vertelden haar de dienstboden wat er 's nachts gebeurd was. Mevrouw ontstelde hevig en vroeg met angst naar het meisje en kon niet eten of drinken, voordat zij wist wat er met Anna gebeurd was. Toen haar daarop het bericht gebracht werd, dat Anna in het huisje was gebracht van de zwarte vrouw, kleedde zij zich spoedig aan, liet eene vigilante komen en reed er heen. Anna was wel op, maar zag er zeer bleek en lijdende uit, vooral van ontroering over den dood van oom. Vrouw Mook had haar een jak en rok omgehangen, want het arme meisje was bijna naakt uit den

brandenden molen gered. Alles wat zij bezat — en dit was zoo weinig! — was verbrand, zelfs haar breitobbetje, waaraan zij zoo gehecht was als eene herinnering aan de blijde dagen, die zij vroeger beleefd had.

Maar die goede dagen zouden terugkomen. God zorgt voor de weezen.

Mevrouw Van Zuilen deelde mede, waartoe zij gekomen was, namelijk om Anna te halen. — Anna, die toch in dit kleine huisje niet langer blijven kon, — ging gaarne mede.

En waarlijk, de goede dagen waren thans voor haar aangebroken. Mevrouw Van Zuilen zorgde voor haar als eene moeder, liet haar veel leeren, schonk haar mooie kleederen en begaf zich met haar, toen het winter werd, naar Italië,..... om niet naar het vaderland terug te keeren. Zwak van gezondheid als zij was, zag zij er tegen op de terugreis te ondernemen en bleef vier jaren in den omtrek van het meer Como. Daar stierf zij in de armen van Anna, die wel schreide over het heengaan harer weldoenster, maar toch dankbaar opzag naar den hemel, wetende, dat die goede dame in vrede ontslapen was. Bij de opening van het testament bleek, dat zij aan Anna een groot vermogen had nagelaten, groot genoeg om voortaan onbezorgd te kunnen leven en van haar rijkdom nog veel aan armen en lijdenden te kunnen mededeelen.

Nu keerde Anna naar het vaderland terug en begaf zich allereerst naar het dorp, waar zij zoo-vele droevige jaren had doorgebracht. Zij hoopte de zwarte vrouw weder te zien en vooral verlangde zij iets te weten van hare vroegere lijdensgenoot, de kleine Mietje. Maar zij werd in hare verwachting teleurgesteld. De arbeidersfamilie woonde daar niet meer; de kinderen waren naar Amerika vertrokken en Mietje was aan de toring gestorven.

Vervolgens richtte zij hare schreden naar het lieve plekje gronds, waar zij als kind geleefd en zooveel goeds genoten had. Vergezeld van eene jonge dame, die zij in Italië had leeren kennen, kwam zij daar aan, en 't eerst wat zij vernam was, dat die goede vrouw Donkers reeds lang in den schoot der aarde rustte. Maar meester en zijne vrouw leefden nog. Hij kon evenwel wegens ouderdom en gebreken niet meer schoolhouden, maar woonde met zijne vrouw bij hunne dochter Bertha in, die getrouwd was en reeds een kindje had.

En nu kunt gij u eens voorstellen welke groote oogen meester opzette, toen hem zijne vrouw kwam vertellen, dat Anna gekomen was. Hij kon het bijna niet gelooven, dat die rijk gekleede jonge dame hetzelfde meisje was, dat bij hem op de schoolbanken had gezeten. En toch moest het wel waar zijn, nu Anna het hem met haar eigen mond verzekerde en hem nog hartelijk bedankte voor al de liefde haar bewezen. Zij had het kindje van Bertha in hare armen en verheugde zich innig, dat het haar vroeger speelkameraadje zoo goed ging. Zij bleef een heelen dag bij den meester, bezocht het graf van hare pleegmoeder, vrouw Donkers, liet het met bloemen versieren, en voordat zij het dorpje verliet schonk zij meester eene goede som gelds, om zich daarmede op zijn ouden dag te verkwikken. Bij het heengaan evenwel herinnerde meester haar nog aan den dag des afscheids, en vroeg haar: of zij niet in waarheid had ondervonden wat er op het breitobbetje stond: »Dengenen, die God liefhebben, werken alle dingen mede ten goede." Dit moest Anna bevestigen, en wij, die hare levensgeschiedenis nu kennen, zullen het haar nazeggen, want door allerlei lijden heen, hadden zelfs de vlammen moeten medewerken, om haar te doen zien, hoe God voor de weezen zorgt.

E. GERDES.

